

„NIESCENARIUSZE” – PODPOWIEDZI

Rozmowy to nie lekcje, nie muszą odbywać się według zaplanowanego schematu, według scenariusza. Mogą być żywe, nieprzewidywalne, podążające za zainteresowaniem i doświadczeniami uczestników. Rozmowy będą ciekawe, gdy potoczą się wartko. Dlatego materiały pomocnicze nazwaliśmy „niescenariuszami”. Są one wyłącznie zbiorem inspiracji – pytań i zadań, które mogą, ale nie muszą zostać wykorzystane w przebiegu rozmów w ramach akcji „PorozmawiajMY. Proszę!”. Możecie bazować na podpowiedziach lub poprowadzić rozmowy swobodnie, według dowolnej metody.

Każdy z „niescenariuszy” składa się z kilku części, bo propozycje aktywności rozmówców bazują na cyklu Kolba. Wszystkie etapy tworzą cykl zamknięty: DOŚWIADCZENIE – REFLEKSJA – UOGÓLNIENIE – PRAKTYKA. Można zacząć od dowolnego etapu, w zależności od decyzji prowadzącego i temperamentu grupy.

Na spotkanie można zaprosić gościa – kogoś, kto jest ekspertem w danej dziedzinie; kogoś, kto ma osobiste doświadczenia związane z tematem; kogoś, kto zechce wziąć udział w rozmowie jako gość specjalny, wspierający moderatora.

Główne założenie – pełna dowolność. Ale w każdej konstruktywnej, rozwijającej rozmowie zawsze powinny obowiązywać pewne zasady. Lepiej się rozmawia, gdy mamy z góry ustalone warunki brzegowe i każdy uczestnik zobowiązuje się ich przestrzegać. Nasze propozycje są proste i oczywiste:

TAK DLA:

- faktów i źródeł,
- szacunku dla innych,
- otwartości na odmienne poglądy,
- konstruktywnej argumentacji,
- kultury rozmowy,
- równości i równych praw uczestników.

NIE DLA:

- mowy nienawiści (hejtu),
- kłamstw i fake newsów (ang. fake news – fałszywa informacja),
- narzucania swojego zdania,
- obrażania innych,
- lekceważenia i wykluczania,
- oceniania i krytykowania.

Możecie, oczywiście, stworzyć dowolny regulamin dopasowany do potrzeb Waszych i potrzeb grupy, z którą się spotykacie.

Życzymy ciekawych rozmów!

CIEKAWY LINKI

Jak rozmawiać, jak nie rozmawiać – ważne wskazówki dla chcących rozmawiać produktywnie, kulturalnie i z klasą, pozwalające rozszyfrować błędy lub techniki manipulacyjne adwersarzy (w osobistych rozmowach i obserwowanych wymianach słownych np. polityków):

1. <https://freespeechdebate.com/discuss/dziesiec-zasad/> – dziesięć zasad obowiązujących w międzynarodowym projekcie Free Speech Debate, prowadzonym w ramach programu, którego dyrektorem jest Timothy Garton Ash z Uniwersytetu Oksfordzkiego
 2. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Erystyka#Metody_erystyczne_\(wed%C5%82ug_Schopenhauera\)\[2\]](https://pl.wikipedia.org/wiki/Erystyka#Metody_erystyczne_(wed%C5%82ug_Schopenhauera)[2]) – metody erystyczne Schopenhauera
 3. https://pl.wikipedia.org/wiki/B%C5%82%C4%99dy_logiczno-j%C4%99zykowe – podstawowe i powszechne błędy logiczno-językowe w rozmowach
 4. <https://audycje.tokfm.pl/podcast/Czy-da-sie-dyskutowac-racjonalnie/63125> – rozmowa filozoficzna o rozmawianiu (Tomasz Stawiszyński i prof. Michał Bilewicz)
 5. <https://www.grazskoleniowa.pl/cykl-kolba-uczenie-sie-przez-doswiadczenie/> – krótka synteza zasad metody Kolba
 6. http://www.edukacjaobywatelska.gfo.pl/uploads/images/pliki/uczenie_sie_przez_doswiadczenie.pdf – sporo wartościowych podpowiedzi, inspiracji
 7. <http://www.szkola-liderow.pl/sztuka-debaty-oksfordzkiej/> – 5 argumentów na rzecz organizacji debat oksfordzkich
 8. http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.doi-10_2478_v10271-012-0085-3 – zasady i przykłady wykorzystania metody sokratycznej w rozmowach
-